

sokat tettek s felkeresték az európai ültetvényeseket is.

A »Saida« utjának legnehezebb szakasza ezután következett. A vitorlás Ausztráliának vette útját s felkereste a nagyobb ausztráliai városokat: Albanyt, Melbourne-t, amely akkor is Ausztrália vezető városa volt. Innen a hajó tisztjei kirándulást tettek az aranybányákba, ahová éppen akkor indult meg az aranyásók dradata. Ugy volt, hogy a vitorlás Melbourne-ből Sidneybe, onnét Polinéziába, majd a Sandwich-szigetekre és Sanfranciscoba hajózik. De az utolsó pillanatban kirendelték a vitorlást, hogy báró Norbeck Foulton osztrák geológust, nikkelkutatót vegye fedélzetére és a tudós rendelkezésére álljon.

A legérdekesebb élmények ezután következtek a »Saida« tisztjei és legénysége részére. Az Új-hebridákon és a Salamon-szigeteken egyetlen fehérbőrű ember sem élt akkor még, csupán félmeztelen bennszülöttekkel, emberevő vadakkal találkozott az expedíció során. A vadak szigeteire sok-sok expedíciót küldött a »Saida« Norbeck tudós kutatásai érdekében. Az expedíciók közül harmincketőt Horthy Miklós sorhajózási szolgálat vezett. A bennszülöttek vadsgára mi sem jobb bizonyíték, minthogy két esztendővel később a szerencsétlen Norbeck tudóst és kíséretének egy részét lemészárolták... Ezeket a bennszülötteket az 1893-iki expedíció alkalmával Horthy Miklós sorhajózási szolgálat erélyes fellépése megfékezte.

A »Saida« felkereste még Ausztrália szigetvilágának legszakibb pontját, majd 1894 január elsején Pólabá érkezett. A Főmértősságu ur ma is élénken emlékszik ötven évvel ezelőt tett nagyszabású távolkeleti útjának legapróbb részleteire is és így kétszeres figyelemmel s érdeklődéssel kíséri a csendesóceáni nagy légi és tengeri hadműveleteket.

A tipuscipő ára

Budapest, szeptember 17. A közellátási miniszter újból szabályozta a tipuscipők árát. A szabályozás szerint fekete sertésbőr felsőrészel és talppal készült szeges női magascipő 32.30, ugyanaz barna színben 32.60, fekete női félcipő ugyancsak sertésbőrből és talppal 27.90, barna színben 28.30 pengő.

Fekete vagy barna boxfelsőrészes, krupontalpu női magascipő 36.80, lösevről készült női félcipő, ragasztott talppal 28.20, fekete vagy barna boxfelsőrészes, krupontalpas varrott női bőrcipő 34.90, ugyanaz magasszárú kivitelben 40 pengő, fekete vagy barna boxfelsőrészes, krupontalpas férfi félcipő 40.30. A kézműipari uton készült egységes cipők új ára a következő:

Fekete sertésbőr felsőrészel és talppal készült szeges női magascipő 32.30, ugyanaz barna bőrből 32.60, fekete női félcipő 28.69 pengő, ugyanaz barna színben 29.20, fekete vagy barna boxfelsőrészes és krupontalpas női magascipő 30.80, ugyanaz lösevről felsőrészel, ragasztott talppal, félcipő kivitelben 28.20 pengő.

13-06 Délmagyarország telefonja

Milyen legyen a modern munkáslakás

Varga miniszter érdekes leirata a régi és új lakástípusokról

Budapest, szeptember 17. Azzal a nagyarányú munkáslakásépítési akcióval kapcsolatban, amely már régebben megindult országsszerte, Varga József miniszter legutóbb leiratot intézett az összes érdekelt szervekhez s leiratában rámutatott arra, hogy az építkezés bizonyos vonalon helytelen irányban halad és egészségügyi, valamint a családi élet szempontjából revízió alá kell venni ezeket az építkezéseket. »A mai kislakástípusok — mondja a miniszter leirata — nem alkalmasak családokhoz számukra, mert a tehetősebb polgári osztály reprezentációs lakásainak mása még talán jó arra, hogy hazug módon kiszolgálja a társadalmi érintkezés külsőségeit, de lakás-

nak már nem jó, a gyermeknek pedig ellensége. Ennek a lakástípusnak további elterjedését meg kell akadályozni nemzeti érdekből is és legalább a munkásságot kell megóvni használatától. A lakás arravaló, hogy minden négyzetcentiméterre az egyént és a családot szolgálja, nem pedig arra, hogy a szomszédok és ismerősök vagy régi butorok számára fenntartott úgynevezett tiszta szoba legyen.«

Az építésszakemberek az iparügyi miniszter leirata értelmében új, különböző lakástípusok terveinek kidolgozását kezdték meg. Az eddigi kimutatások szerint közel tízezer új munkáslakás építését kezdték meg és fejezik be részben még ebben az évben.

MAGYAR NYILVÁNOSSÁG

A »Szamos« című napilap, amely Szatmárnémetiben Figus-Illyi Albert országgyűlési képviselő szerkesztésében jelenik meg, cikket közöl legutóbbi számában, amely élénk fényt vet a magyar vidéki sajtó anyagi helyzetére. A cikk így hangzik:

— NEGYEDMILLIÓ PENGŐT FILLÉREKBŐL KELL ÖSSZESZEDNI! Most az egyszerű célja van annak, hogy olvasóinkat tájékoztassunk kíváncsiak azokról a szinte leküzdhetetlen nehézségekről, amikkel egy napilapnak a megjelentetése jár. Tudni kell azt, hogy ma egy lapvállalatnak mindent előre kell fizetni, például csak a rotációs papírt, vagonféltelben ezeket kell hetekkel előre befizetni, hogy a külföldi cégek egyáltalában csak szóba is álljanak a megrendelével. Ha a másik oldalon figyelemmel vagyunk arra, hogy évente egy negyedmillió pengő ilyenmű kiadása van lapunknak és azt a hatalmas összeget fillérekből kell összeszedni százezerszámmal menő ügyféltől, könnyen megértheti mindenki, hogy ezeknek az ügyfeleknek a pontatlansága, késedelmeskedése, részvéttelensége, könnyen válságba sodorhatják a lapvállalatokat. Nincsen ennek semmi más egyéb oka, minthogy a közönség nem mérlegel, felületesen veszi a dolgokat, úgy gondolja, hogy az én pár fillérem ráér, csak hogy — sajnos — az utóbbi időben nagyon sokan gondolkoznak így és nagy kellemetlenséget okoznak ezzel lapunknak. Ezeknek a soroknak az a céljuk, hogy megkérjük előfizetőinket, hogy elküldött nyugtáinkat pontosan beváltani szíveskedjenek és ne okozzanak nekünk akaratlanul is áthidalhatatlan nehézségeket.

Az ipari növénytermelés fokozása

Budapest, szeptember 17. Az ipari növénytermelés fokozására a kormányzat eddig is nagy súlyt helyezett. Ujabban ismét több fontos intézkedés szolgálja ezt a fontos háborus nemzetgazdasági célkitűzést. A Magyar Élet Pártterjesítő közlése szerint a borsó vetésterülete 15 ezer holdról 60 ezer holdra emelkedett, a rostkender vetésterülete pedig 8 ezer holdról 24 ezerre. A kendertermelés fokozására azért van nagy szükség, mert a textilipar egyre nagyobb mértékben dolgozza fel a kendert. Ujabban már olyan jóminőségű fonalat tudnak kenderből előállítani, ami teljesen pótolni tudja a pamutot. De élénk érdeklődés kíséri a kormány által megindított talajjavítási kísérleteket is, amelyek főleg Békés vármegyében folynak s amelyeknek célja szintén és elsősorban az ipari növénytermelés fokozása.

Az iskolaszék ülése

(A Délmagyarország munkatársától) Szeged város iskolaszéke csütörtök délután tartotta dr. Tóth Imre kormányfőtanácsos elnöklésével a nyári szünet utáni első ülését a városházán. Elnöki megnyitójában dr. Tóth Imre megállapította, hogy nehéz körülmények között kell működnie az iskolaszéknek s ebben a helyzetben fokozott mértékben kell minden törekvésnek odaírányulnia, hogy a testület magasrendű hivatásának maradéktalanul eleget tudjon tenni. Ennek a törekvésnek elérésében a cél érdekében közre kell működni az iskolagyermek szüleinek is s támogatni kell az iskolaszék munkásságát. Szavainak végzetével megemlékezett a közelmúltban elhunyt Moldván Lajos ujszegedi gyógyszerészről, az iskolaszék egyik eredményesen munkálkodó érdeműs tagjáról.

A napirend tárgyalása során az iskolaszék elhatározta, hogy a napidias tanítók fizetésének további megjavítása érdekében megkeresi a város hatóságát. Megállapította az iskolaszék, hogy a múlt évi 3600-as tanuló-létszámmal szemben az idén mindössze 2700 tanuló iratkozott be az iskolákba. Miután ilyen nagymérvű visszaesésnek nem látszik semmi elfogadható magyarázata. Elhatározta az iskolaszék, hogy megkeresi a Népmozgalmi Nyilvántartó Hivatalt és kimutatást kér az iskolaköteles gyermekekről, hogy ezt a névsort összehasonlítva a beíratott tanulók névsorával, gondoskodhassanak róla, hogy a be nem íratott gyermekek sürgős beírása megtörténjen.

— A móravárosi egyházközség templomának bucsuja. A móravárosi egyházközség vasárnap, 20-án ünnepi templombucsját. A bucsuünnepség délután 9 órakor ünnepi szentmisével kezdődik. A nagymise alatt az egyházközség közös szentáldozáshoz járul. Délután 4 órakor az egyházközség diszkozyűlését rendezi meg a felsőipariskola udvarán, kedvezőtlen idő esetén az iskola dísztermében. A közgyűlés tárgysorozata a következő: Halmos-Sik: »Végig a földön«, éneklő a szegedi vasutasok Hazánk-dalköre Kertész Lajos karnagy, egyetemi lektor vezényletével. Elnöki megnyitót mond: Inczedy László plébános, majd a titkári jelentést Nagypál Sándor főtitkár terjeszti elő. Ünnepi beszédet mond dr. Somogyi József professzor, végül a zárószó után a Szózatot éneklő el a vasutasok Hazánk-dalköre.

— Papirosbeszerzőhöz kell a ponyvát beszolgáltatni. Budapestről jelentik: A Budapesti Közlöny pénteki száma közli az iparügyi miniszter rendelkezését, amely szerint a kiadó, valamint a terjesztéssel és forgalombahozással foglalkozó személyek és vállalatok kötelesek olyan könyveknek, naptároknak vagy füzeteknek 1942 szeptember 15-én birtokukban maradt példányait, amelyeknek terjesztésére, forgalombahozatalára vagy forgalomban tartására a miniszterelnökségtől engedélyt nem kaptak, a Magyar Papirosbeszerző Kft.-nek az 1942 szeptember 25-ig vételre felajánlani és 1942 október 15-ig beszolgáltatni. (MTI)

Arany karkötő-óra elveszett

tegnap, csütörtök délelőtt a Tisza Lajos köruton, esetleg a Kis-utcában. Becsületes megtaláló 100 P jutalomba részesül, ha leadja. Tisza L. körut 42 Müller.

HIREK

Szegedi utmutató

A Somogyi-könyvtárban és az egyetemi könyvtárban vasárnap és ünnepnap kivételével könyvtárszolgálat.

A Városi Múzeum egész évben nyitva.

Szolgálatos gyógyszerárak: Barcsay Károly Tisza Lajos-körut 32, Bucsú Barna Kálvária-tér 7, dr. Löbl Imre Gróf Klebelsberg-tér 4, Moldván Lajos Ujszeged, Vdres-utca 1, Selmeczi Béla Somogyitelep IX. utca 489.

Mozik műsora: Belvárosi Mozi: Tűzördög, Korzó Mozi: Őrsékváltás, Széchenyi Mozi: Szerelmes levelek.

—o—

— Glattfelder püspök a belső Irontól. Budapestről jelentik: Az Actio Catholica egyházmegyei igazgatói Glattfelder Gyula csanádi püspök, ügyvezető-elnök elnöklésével ülést tartott. Az ülést Glattfelder Gyula püspök nyitotta meg, aki beszédében rámutatott arra, hogy úgy a békében, mint a háborúban Isten terveit végre kell hajtani. Különösen fontos ez most — mondotta —, hogy a kint harcoló hős honvédek munkálkodásunkkal, segítő és irányító cselekedeteinkkel is érezzék, hogy a belső front megingathatatlan és nyugodt. Mihailovics Zsigmond országos igazgató felszólalásában a vallásos szellemnek a magyar családokban való elmélyítésével foglalkozott s ennek kapcsán azt ajánlotta, hogy minden egyházmegyében mozgalmat indítsanak, hogy a magyar családokban minden este közös imát mondjanak a hadbavonultakért.

— Az egyetem rektorának látogatása a polgármesternél. Dr. Fröhlich Pál egyetemi tanár, a szegedi Horthy Miklós-tudományegyetem ezidei rektora csütörtökön délelőtt tisztelegő látogatáson kerest fel dr. Pálffy József polgármestert. Az egyetem mindenkor rektora tagja a város törvényhatósági bizottságának s ennek folytán dr. Fröhlich Pál is tagja lett a bizottságnak rektorságának idejére. Ugyancsak tagja a törvényhatósági bizottságának az egyetem felsőházi tagja is s így a Horthy Miklós-tudományegyetemnek az elmúlt napokban megválasztott felsőházi tagja, dr. Halasy-Nagy József professzor, szintén bekerült a város törvényhatósági bizottságába.

— Visszaérkezett szabadságáról a helyettes polgármester. Dr. Tóth Béla helyettes polgármester befejezte nyári szabadságát s csütörtökön átvette hivatala vezetését.

— A TISZA VIZÁLLASA. A szegedi rendőrség révkapitánysága jelentése szerint a Tisza vizállása szeptember 17-én reggel 7 órakor — 102, hőmérséklete 20 fok, a levegő hőmérséklete 11 fok Celsiusus.